

**MIŁOŚĆ NIE DO
POJĘCIA. METAFORY
MIŁOŚCI W LALCE**

**TADEUSZ BANOWSKI
BEATA ZIELIŃSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły branżowej II stopnia

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska

Bożena Święch

Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Miłość nie do pojęcia. Metafory miłości w *Lalce*

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji

I/45 minut

Cele

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie metafory;
- wyszukuje w lekturze właściwych fragmentów;
- interpretuje przedstawione wydarzenia;
- wyjaśnia wskazane metafory;
- stawia tezę i argumenty do wskazanego problemu.

Metody/Techniki/Formy pracy

- praca zespołowa;
- praca indywidualna;
- praca w parach;
- kula śnieżna.

Środki dydaktyczne

- *Lalka* Bolesława Prusa
- Słownik terminów literackich
- Ilustracja Apolla Belwederskiego https://pl.wikipedia.org/wiki/Apollo_Belwederski

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna

Uczniowie proponują własne skojarzenia na temat metafory – tworzą jej definicję, następnie odczytują znaczenie słownikowe. Nauczyciel prosi o wymienienie różnych typów miłości w *Lalce*. Uczniowie wypisują na tablicy zestawienia relacji kobieta-mężczyzna, będące przykładami związków, niespełnionej miłości, miłości wymarzonej.

Część właściwa

Uczniowie w parach wyszukują i odczytują fragment historii Węgiełka o królewnie. Czytają treść, streszczają lub układają plan. Metodą kuli śnieżnej interpretują znaczenie osób, moment wyciągnięcia szpilki (próba obudzenia uczuć Łęckiej), śmierci kowala. Podczas wniosków należy wskazać, że jest to metafora miłości romantycznej.

Następnie wyszukują i odczytują fragment na temat Zastawia i ruin, wskazują rolę miejsca dawniej i po latach, interpretują wryty tekst Mickiewicza, określają

znaczenie wizyty Izabeli oraz wskazują metaforę wysadzenia ruin. Po wyciągnięciu wniosków o metaforze ruin, uczniowie stawiają tezę do problemu: jaką rolę pełni metafora miłości? Formułują także propozycje argumentów do omówionych w lekcji przykładów, dbając o poprawność retoryczną wypowiedzi.

Część podsumowująca

Nauczyciel wyświetla posąg Apolla Belwederskiego. Prosi uczniów o skojarzenia z postacią, odniesienie do treści *Lalki*, wyszukanie i odczytanie fragmentu oraz określenie rodzaju uczucia, którym Izabela darzyła posązek.

Komentarz metodyczny

Lekcja rozwija umiejętność interpretacji tekstu, zawierającego znaczenia metaforyczne.

Zastosowane aktywizujące metody pracy kształcą kreatywność, wpływają na kształcenie zdolności komunikacyjnych, uczą stawiania problemu i próby jego rozwiązania, zgodnie z kompetencjami kluczowymi. Formy i metody pracy rozwijają więc umiejętności niezbędne na współczesnym rynku pracy. Podczas lekcji uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy zapewnić warunki pracy, zadbać o przyjazną atmosferę, dostosować czas pracy do możliwości i potrzeb ucznia, zorganizować pomoc koleżeńską. W czasie oceny należy korzystać z oceniania kształtującego, oceny koleżeńskiej, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Ucznia zdolnego można zaangażować w pomoc koleżeńską i zaproponować mu dodatkowe czynności związane z interpretacją, odczytywaniem znaczeń niedosłownych. W odniesieniu do uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym należy dostosować wymagania do zaleceń określonych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.